Onderwerp	**Invulling van de raadsavond: Het Plein** **(is besproken)**
Bepaling in RvO	*Artikel 1 lid 6 Het Plein:* *een bijeenkomst tijdens een vergaderavond waarin informeel informatie wordt gedeeld of het gesprek wordt aangegaan met raads- en burgerleden.* *Artikel 27a Doelstelling* *Het Plein heeft tot doel:*: a. *Het informeel presenteren van informatie door inwoners, instellingen, portefeuillehouders, ambtenaren en raadsleden door middel van het tonen van materiaal.* b. *Het op een informele wijze aankaarten van onderwerpen bij de raadsleden.* c. *Het met raadsleden in gesprek gaan.* *Artikel 27b Agendering* *Aanmelding voor het Plein kan digitaal bij de griffie tot een week voor de datum van het Plein.*
Inbreng Merici	- Het Plein moet nieuw leven worden ingeblazen. Het gaat nadrukkelijk om het feit dat de raad contacten met de inwoners / burgerparticipatie belangrijk vindt, maar dat daar nu nog onvoldoende inhoud aan wordt gegeven. Wellicht externe hulp daarvoor inzetten om dit een professionele invulling te geven. Ook eventueel op locatie een Plein regelen en dan daarna daar de Ronde houden. - Burgerparticipatie / contacten met de inwoners zijn ook de reden waarom ik in de politiek ben gegaan. - We praten als politiek al jaren dat we de “kloof” tussen burgers en politiek moeten verkleinen. Dus is mijn stelling om dan in ieder geval te beginnen met voor de burger begrijpbare taal te spreken en herkenbare begrippen te hanteren.
Overwegingen	Het Plein moet actiever ingezet worden. Het is nadrukkelijk bedoeld om burgers de kans te geven iets te vertellen aan de raad of het gesprek aan te gaan. Daarvan wordt tot nu toe onvoldoende gebruik gemaakt. De reden daarvan kan zijn dat het middel onvoldoende bekend is bij de burgers. Daarnaast wordt door de griffie ook niet heel actief in de markt gezet. Zou dat wel wenselijk zijn dan is het noodzakelijk goed af te stemmen hoe we dat gaan doen. Mogelijkheden zijn: - Belangenverenigingen uitnodigen en wijzen op de mogelijkheid va het Plein; - Het nadrukkelijk op de website bekend maken; (brochure maken?) - In contacten met burgers en griffie nadrukkelijker op de mogelijkheid van een Pleinbijeenkomsten wijzen. - Binnen de ambtelijke organisatie deze mogelijkheid meer uitdragen. - Raadsleden vragen de mogelijkheid van het Plein uit te dragen. Ook uitdragen tijdens de bijeenkomsten voor de nieuwe raadsleden. - De werkgroep Signaal weer nieuw leven inblazen in plaats van het Plein (De werkgroep Signaal combineerde een werkbezoek met

	informatievertrekking. Er werd op locatie informatie verstrekt door een instantie, instelling, groep burgers enz. Soms werd dit gecombineerd met informatie vanuit de gemeentelijke organisatie door ambtenaren. Er was een agenda maar er waren geen politieke belangen. Er werd geen politiek bedreven maar vrij uit gesproken met de “benen op tafel”. vrij uit gesproken kon worden.
Inbreng werkgroep en acties	Opvolging van de inbreng van de werkgroep: - Streven naar 6 keer Pleininvulling per jaar. (Voor 2021 zijn inmiddels twee Pleinbijeenkomsten gepland) - In Stadskrant aandacht geven aan de mogelijkheid van een Pleinbijeenkomst. - Aandacht geven aan “Op locatie” vergaderen of in gesprek gaan met burgers, instellingen en bedrijven. (Voor 2021 is op 18 november een gesprek met Zo-Wonen gepland op locatie over de regionale woonvisie/sociale woningbouw van Zo-Wonen) - Griffie draagt Plein nadrukkelijker uit. - Fracties doen dit ook en verwijzen geïnteresseerden door naar de griffie. Fracties vervulling ambassadeurschap in. - Fracties zorgen ook dat er een vertegenwoordiger van de fractie aanwezig is bij het Plein. Wervende tekst ter uitnodiging - Brochure/Flyer wordt gemaakt die aan geïnteresseerde inwoners kan worden meegegeven. - Tijd voor het Plein eventueel verlengen als dit nodig is om een goede invulling te geven aan de Pleinbijeenkomst. Oefenen met andere invulling van de raadsavond.
RvO	Een andere invulling van het Plein vergt geen wijziging van het Reglement van orde. Indien tijd voor Plein wordt verlengd dan vergt dit wel een aanpassing van het RvO.

Onderwerp	**Spreektijd burgers, daadwerkelijk meepraten (is besproken)**
Bepaling in RvO	*Artikel 22 Deelname (aan de Ronde)* *4. Inwoners en vertegenwoordigers van instellingen kunnen het woord voeren, indien daartoe in de gelegenheid gesteld door de raadsagendacommissie of door de voorzitter.* *Artikel 24 Burgerinitiatief* *1.Door middel van een burgerinitiatief kunnen burgers een nieuw onderwerp, een globaal idee of een meer uitgewerkt voorstel in de Ronde brengen.* *2.Het recht van burgerinitiatief wordt niet gebruikt voor vragen over gemeentelijk beleid en/of de uitvoering ervan, onderwerpen die privé belangen, klachten of bezwaarprocedures betreffen of voor onderwerpen die in de afgelopen twee jaar op de raadsagenda hebben gestaan.* *3. Het burgerinitiatief wordt schriftelijk bij de raadsagendacommissie ingediend en zo nodig toegelicht.* *4.Indien het burgerinitiatief voldoet aan de genoemde voorwaarden agendeert de raadsagendacommissie het onderwerp voor de Ronde en stelt het de indiener in de gelegenheid het burgerinitiatiefvoorstel toe te*

	lichten in de Ronde. *5.De Ronde meldt de bevindingen aan de raad via een voorstel, via de besluitenlijst of het verslag.* *<u>Artikel 25 Inspreekrecht burgers en belanghebbenden</u>* *1.Een inspreker heeft het recht het woord te voeren over onderwerpen als bedoeld in artikel 20 sub e.* *2.De raadsagendacommissie kan besluiten inspreekrecht te geven over de onderwerpen als bedoeld in artikel 20 sub b.* *3. Een inspreker kan van zijn recht gebruik maken wanneer hij bij de griffie of bij aanvang van het onderwerp bij de voorzitter heeft medegedeeld, dat hij over dat onderwerp het woord wil voeren.* *4. Geen inspreekrecht bestaat voor:* *a. een besluit van het gemeentebestuur waartegen bezwaar en beroep openstaat;* *b. een benoeming, keuze, voordracht of aanbeveling van personen;* *c. een gedraging waarover een klacht op grond van artikel 9:1 van de Algemene wet bestuursrecht kan of kon worden ingediend.* *5.De voorzitter geeft insprekers die zich overeenkomstig het eerste lid hebben aangemeld gelegenheid te spreken. Vervolgens krijgen de leden van de Ronde de gelegenheid te spreken.* *6.De spreektijd voor een inspreker is maximaal twee minuten, tenzij de voorzitter hiervan afwijkt.* *7.De voorzitter kan een inspreker tot slot nog kort de gelegenheid geven tot reageren.* *8.De voorzitter kan bij de aanvang of in de loop van de Ronde regels geven ten aanzien van de spreektijd van insprekers, die verplicht zijn zich daaraan te houden.* *9.Bij niet-nakoming van de in het vorige lid bedoelde regels ontneemt de voorzitter de inspreker het woord.* *10.Als een onderwerp in een volgende bijeenkomst wordt voortgezet, is er niet opnieuw spreekrecht, tenzij hiervoor bijzondere redenen aanwezig zijn.* *<u>Artikel 32 Deelname aan de beraadslaging door anderen</u>* *1. De raad kan bepalen dat anderen dan de in de vergadering aanwezige leden van de raad of portefeuillehouders of de voorzitter of de griffier deelnemen aan de beraadslaging.* *2. Een beslissing daartoe wordt op voorstel van de voorzitter of één der leden van de raad genomen alvorens de beraadslaging over een agendapunt begint.*
Inbreng Merici	De opmerkingen die gemaakt zijn over de invulling van het Plein sluiten

	ook hierbij aan. Het gaat hier om het daadwerkelijk praten met de raad en de spreektijd in de Rondes.
Overwegingen	Burgers kunnen op verschillende manieren meepraten met de raad: - Ze kunnen spreektijd aanvragen voor de Ronde, dit is het inspreekrecht van burgers en belanghebbenden (zie bepaling RvO hierboven) - Ze kunnen daadwerkelijk meepraten in een (Stads)ronde, dit is bijvoorbeeld gebeurd over het onderwerp “windmolens Holtum Noord” - Ze kunnen een burgerinitiatief indienen. De mogelijkheden voor het gesprek met de burgers zijn er. De inspreektijd van twee minuten in de Ronde is wellicht te beperkt, zeker indien er geen Stadsronde wordt gehouden. Indien het wenselijk is om de mogelijkheden actiever in te zetten dan dient daar op ingezet te worden. Dat kan bijvoorbeeld door: - In contacten met burgers en griffie nadrukkelijker op de inspraakmogelijkheden; - Binnen de ambtelijke organisatie deze mogelijkheden meer uitdragen. - Raadsleden vragen de mogelijkheden uit te dragen. Ook uitdragen tijdens de bijeenkomsten voor de nieuwe raadsleden. - Actieve benadering van burgers en instellingen door de griffie. Daarvoor is het wel noodzakelijk dat de termijnplanning van de raad op orde is en dat de griffie in de gelegenheid is om tijdig mensen te benaderen. - Inspreektijd voor burgers ruimer maken dan de 2 minuten spreektijd die er nu is. - Stadsrondes beter gaan uitwerken (komt hierna ook aan de orde)
Inbreng werkgroep en acties	- 2 minuten is beperkt maar de voorzitter kan beoordelen of er wat meer ruimte moet worden gegeven aan de inspreker(s). - De voorzitter geeft een kort slotwoord aan de insprekers, nadat het voorstel is besproken in de Ronde . - Als zich veel insprekers melden is het te overwegen om een Stadsronde te houden. Daarbij kunnen inwoners daadwerkelijk ook meepraten in de Ronde aan tafel.
RvO	Aangezien de spreektijd in het RvO is opgenomen vergt wijziging daarvan een aanpassing.

Onderwerp	**Invulling van de raadsavond: De Stads- en Raadsronde (is besproken)**
Bepaling in RvO	*Artikel 1, lid 4 De Ronde:* *a. bijeenkomsten ter voorbereiding van raadsbesluiten en bijeenkomsten ter uitwisseling van informatie en overleg tussen raads- en burgerleden en college of raads- en burgerleden en anderen;* *b. de bijeenkomsten worden gelijkgesteld aan vergaderingen van een commissie als bedoeld in art. 82 van de Gemeentewet,* *Artikel 1, lid 10 Plenaire ronde:* *een bijeenkomst waarvoor, gezien het karakter van het onderwerp, alle raads- en burgerleden worden uitgenodigd.*

	Artikel 20 Doelstelling *1. De Ronde heeft tot doel:* *a. het in gesprek gaan van burgers en instellingen met raadsleden;* *b. het uitwisselen en verstrekken van informatie aan raadsleden door burgers en instellingen, en door het college van burgemeester en wethouders;* *c. het geven van de mogelijkheid tot inspraak op grond van de Algemene Wet Bestuursrecht ter voorbereiding van raadsbesluiten;* *d. het peilen van meningen van raadsleden door het college of door raadsleden onderling;* *e. het voeren van het politieke debat en het voorbereiden van de besluitvorming door de raad.* *Artikel 22 Deelname* *4. Inwoners en vertegenwoordigers van instellingen kunnen het woord voeren, indien daartoe in de gelegenheid gesteld door de raadsagendacommissie of door de voorzitter.* *5. De voorzitter kan bepalen dat anderen worden uitgenodigd deel te nemen aan de beraadslaging.*
Inbreng Merici	- Verder wordt besproken dat het gevoel leeft dat het nieuwe vergadersysteem niet wordt ingevuld zoals het zou moeten. Bij complexe onderwerpen zou eerst een “stadsronde” moeten plaats vinden waarin burgers worden geconsulteerd over het betreffende onderwerp. Dan wordt ook de beperkte spreektijd voor burgers in de “raadsronde” minder een issue. Nu is het gevoel dat de mening van burgers weinig bijdraagt in de besluitvorming en dat was niet het doel van het nieuwe vergadersysteem. De burger krijgt, volgens aanwezigen, niet het gevoel serieus genomen te worden.
Overwegingen	Het onderscheid tussen Stads- en Raadsronde is niet in het RvO benoemd. Toch leeft dit onder de raad, waarschijnlijk omdat de toenmalige raadswerkgroep de gemeente Maastricht heeft bezocht en daar dit onderscheid wel wordt gemaakt. Dat wil niet zeggen dat Stads- en Raadsrondes niet onder het huidige RvO kunnen worden uitgevoerd. Wat echter noodzakelijk is voor de invulling van een Stads- en Raadsronde is een goede jaarplanning vanuit het college. Een jaarplanning waarop de onderwerpen staan die aan de raad zullen worden voorgelegd. Op dit moment is de planning te dynamisch, voorstellen worden niet of niet tijdig aangeleverd en titels voor de voorstellen veranderen waardoor de inhoud van de voorstellen vaak moeilijk in te schatten is. Dit maakt het voor griffie en Raadsagendacommissie lastig om goed te sturen en vooraf aan te geven welke onderwerpen in een Stadsronde behandeld zouden kunnen worden. Een Stadronde vergt immers een gedegen voorbereiding i.v.m. bijvoorbeeld het uitnodigen van belanghebbenden. De raadsagendacommissie zou in een gesprek met het college kunnen bezien welke grote onderwerpen gepland zijn voor 2022 en enkele daarvan uitwerken in een Stads- en Raadsronde.
Inbreng werkgroep en acties	- Als zich veel insprekers melden is het te overwegen om een Stadsronde te houden. Daarbij kunnen inwoners daadwerkelijk ook meepraten in de Ronde aan tafel. De Raadsagendacommissie beoordeelt dit aan de hand van de raadsplanning. - Oefenen met het houden van Stadsrondes. De RAC kan, eventueel

	in overleg met het college, op basis van de planning voor 2022 een onderwerp voor een Stadsronde uitwerken. - Ook fracties kunnen initiatieven voor Stadsrondes aanreiken. Zij zijn pro-actief ten aanzien van het aandragen van onderwerpen. - De Stadsronde wordt meer uitgedragen door de raad. - De griffie geeft aandacht aan de Stadsronde in bijvoorbeeld een nieuwsbrief of Stadskrant. - Streven zou moeten zijn om een paar keer per jaar een Stadsronde te houden. - De Raadsavond zou ook eens op een andere wijze ingericht kunnen worden met meer ruimte voor inbreng burgers, stadsronde etc. Daarmee eens oefenen. Verzoek aan RAC om ook dit op een geschikte avond uit te werken.

Onderwerp	**Woordvoerderschap en interrupties (is besproken)**
Bepaling in RvO	*Artikel 17 Orde* *1. De orde wordt bepaald door de voorzitter.* *2. De voorzitter kan een volgorde van sprekers vaststellen.* *3. De voorzitter kan spreektijd vaststellen voor alle deelnemers, al dan niet op voorstel van de raadsagendacommissie.* *4. Een lid voert het woord na het aan de voorzitter gevraagd en het van hem verkregen te hebben.* *5. Wanneer een lid het woord vraagt over de orde van de vergadering, krijgt hij direct het woord.* *6. Over een voorstel van orde beslist de raad of de Ronde terstond op voorstel van de voorzitter.* *Artikel 18 Handhaving* *1 . De voorzitter kan bepalen dat een spreker zonder interrupties zijn betoog kan afronden.* *2. Indien een spreker zich beledigend of onbetamelijk uitlaat, afwijkt van het onderwerp, een ander herhaaldelijk interrumpeert of op een andere manier de orde verstoort, kan de voorzitter hem tot de orde roepen.* *3.Indien die spreker hieraan geen gevolg geeft, kan de voorzitter hem voor de verdere bijeenkomst het woord ontzeggen.* *4.De voorzitter kan ter handhaving van de orde de vergadering voor een door hem te bepalen tijd schorsen en — indien na de heropening de orde opnieuw wordt verstoord — de vergadering sluiten.*
Inbreng Merici	- Niet iedereen is gelukkig met het beperken van de woordvoering tot één persoon van de fractie. Aangegeven wordt dat je soms in de vergadering voor “spek en bonen” erbij zit omdat je geen woordvoerder bent en dan ook niet mag interrumperen. De mening is dat alle raadsleden gekozen zijn en dus ook allemaal moeten kunnen interrumperen tijdens een debat. Al wordt onderkend dat dit wellicht leidt tot ellenlange vergaderingen, waarvan ook uitgesproken is dat dit niet meer wenselijk is. - Het voordeel dat behaald zou moeten worden uit het nieuwe vergadersysteem is niet direct zichtbaar/meetbaar. Bij sommigen leeft de wens terug te keren naar het commissie-systeem of in ieder

	geval met meer leden van een fractie in de Ronde te zitten zodat er overleg gepleegd kan worden. - Er is discussie over de regel dat alleen de woordvoerder op een dossier aan het woord mogen komen en de overige raadsleden van de fracties niet. Waar is dit afgesproken? Democratisch is dit niet aangezien een raadslid op naam is gekozen en dus ook zelf inbreng mag geven wanneer hij dat wenst. Eén woordvoerder draagt wel bij aan de duidelijkheid. - De voorzitter moet niet altijd het woord op grootte van de fracties geven in de raad en de Rondes. - Interrupties zijn te uitgebreid en vragenstellers gebruiken die om hun eigen mening te uiten; de voorzitter zou sneller moeten ingrijpen, zodat het bij een korte vraag blijft. - De door de burgemeester geïntroduceerde werkwijze wordt als een verbetering ervaren. Het geeft rust en het is prettig dat iedereen in eerste instantie ongestoord zijn of haar zegje kan doen. Het heeft wel tot gevolg dat de *jus* van de interruptiedebatten er wat van is afgehaald. - De ingezette lijn om in de tweede termijn van de behandeling van een voorstel het onderlinge debat te stimuleren wordt ondersteund door alle aanwezigen.
Overwegingen	Het is in Nederland gebruikelijk dat per onderwerp één fractielid het woord voert. Dat is ook in Sittard-Geleen het geval. De afgelopen jaren is een uitzondering gemaakt voor het woord voeren tijdens begrotingsdebatten vanwege de reikwijdte van het onderwerp. Ook interrupties worden in principe door de woordvoerder gedaan. Toch leidt dit tot verschillende reacties zoals hierboven aangegeven. Het uitgangspunt van één woordvoerder ligt in de lijn van de afspraak die in het RvO is gemaakt dat er per fractie één vertegenwoordiger deelneemt aan de Ronde. Bij interrupties is de lijn doorgetrokken dat ook dit door de woordvoerder dient te gebeuren. De werkgroep zal dienen te overwegen of de voordelen van de afspraken opwegen tegen de door sommigen ervaren nadelen.
Inbreng werkgroep en acties	- Eén woordvoerder per fractie aanhouden in de raad en de Ronde. - Indien er een afwijkend standpunt is van een fractiegenoot dan deze aanvullend de ruimte geven om zijn standpunt toe te lichten. Dit kan ook via een stemverklaring. - De voorzitter beoordeelt of het mogelijk is om het woord te geven als een ander raadslid dan de woordvoerder wil interrumperen in de raadsvergadering. - Eén vertegenwoordiger per fractie in Ronde aanhouden. (burgerleden of nieuwe leden kunnen eventueel vanaf de tribune de vergadering volgen)

Onderwerp	**Spreektijden fracties (is besproken)**
Bepaling in RvO	*Artikel 4 Raadsagendacommissie* *Lid 2 De raadsagendacommissie heeft tot taak:* *a. de zaken te behartigen die het functioneren van de raad betreffen;* *b.een agendavoorstel voor de Ronde te doen, een agendavoorstel aan de raad voor de raadsvergadering te doen en besluiten te nemen over het invullen van het Plein en andere activiteiten en bijeenkomsten van de raad.*
Inbreng Merici	- Geopperd wordt dat er misschien gekeken kan worden naar een eerlijkere verdeling van de spreektijden naar de grootte van de fractie. Ook kleinere fracties kunnen daarmee instemmen als dat niet inhoudt dat zij nog minder spreektijd overhouden, maar dat de grote fracties meer spreektijd krijgen. Misschien zou ook een uitruil van spreektijden mogelijk moeten zijn voor kleine fracties. - Spreektijd mag niet worden doorgeteld tijdens interrupties. - Te veel vergadertijd wordt ingenomen door de bijdragen van enkele éénmansfracties. Twee deelnemers voelen voor een spreektijd gerelateerd aan het aantal raadszetels zonder de kleine fracties buitenspel te zetten. Anderen zijn het daarmee niet eens. Ook de kleinste minderheid moet volwaardig aan het politiek bedrijf kunnen deelnemen. - De twee éénmansfracties Klein en SPA vragen veel te veel spreektijd door in de Rondes en Raad door interrupties, dat is niet goed gezien hun geringe achterban. Het staat in geen verhouding tot de spreektijd die de grote fracties benutten. - Wellicht een idee om per raadslid per fractie 1 minuut spreektijd te geven in de raad. Dus een driemans-fractie krijgt dan 3 minuten spreektijd. Daarmee komt toch de verhouding grote en kleine fractie beter tot zijn recht. - Een aanwezige stelt voor te kijken naar een verdeling van de spreektijden naar rato van de grootte van de fractie. - Een deelnemer waardeert het dat de burgemeester soepel omgaat met de maximale spreektijd wanner hij merkt dat een onderwerp echt belangrijk is voor de fractie.
Overwegingen	Een reglement van orde mag geen dictatuur van de meerderheid zijn, maar ook niet van de minderheid. We hebben te maken met een stelsel van waarden en normen. Eén van deze waarden is dat bij democratische besluitvorming de meerderheid beslist. Een andere waarde is dat de minderheid ook aan bod moet komen. Beide waarden sluiten niet uit dat een kleine fractie minder spreektijd krijgt dan een grotere. Het sluit wel uit dat je de spreektijd van de minderheid terugbrengt tot zodanige proporties dat de minderheid daardoor monddood wordt gemaakt. Overwogen zou kunnen worden om spreektijd afhankelijk van fractiegrootte in de raadsvergadering en Rondes in te voeren. Het is niet ongebruikelijk dat afhankelijk van de grootte van de fractie spreektijd wordt toegekend. In de Tweede Kamer is dit gebruikelijk. Ook bij verschillende Provincies en gemeenten vindt een verdeling van de spreektijd plaatst afhankelijk van de grootte van de fracties. Daarbij is een gelijke basisspreektijd per fractie met een opslag per fractielid niet ongebruikelijk. Voorstellen van orde, interrupties, reacties op interrupties en stemverklaringen vallen dan buiten de spreektijd.

	Een voorbeeld van een spreektijdregeling voor een vergadering is de volgende: - Vijf minuten basisspreektijd en twee minuten per fractielid - Kleine fracties met maximaal twee leden hebben tien minuten spreektijd. - Bij afsplitsingen wordt de spreektijd naar evenredigheid verdeeld over de oorspronkelijke fractie en de afgesplitste fracties. Er zijn veel verschillende mogelijkheden in spreektijdregelingen die nader onderzocht kunnen worden als de werkgroep een nieuwe regeling spreektijden wenst.
Inbreng werkgroep en acties	De mening van de leden van de werkgroep loopt uiteen. Heeft gewogen spreektijd wel of geen meerwaarde? - Sommige leden zijn voor een gewogen spreektijd waarbij de grootte van de fractie een langere spreektijd rechtvaardigt. Dit om redenen van proportionaliteit. Daarbij wordt verwezen naar het RvO van Rotterdam of de Tweede Kamer. - Er kan ook gekozen worden voor een basistijd met meer tijd als naar gelang fractiegrootte. Argumentatie daarbij is dat nu veel spreektijd wordt gebruikt door de kleine (éénmans)fracties. Dat geldt tevens voor de interrupties. Dit geeft geen representatief beeld van de verhoudingen in de raad. - Overwogen zou kunnen worden om spreektijd te geven inclusief interrupties. Een maximum aantal interrupties vaststellen is ook een optie. - Andere leden van de werkgroep zijn het er zeker niet mee eens dat spreektijd aan een grotere fractie wordt toegekend die bijvoorbeeld 3 of 4 keer langer is dan die wat aan kleine fractie wordt toegekend. Er is immers toch maar één woordvoerder. Deze kan de mening van de fractie “to the point” formuleren, dat kan ook als ieder dezelfde spreektijd heeft. Bij het stemgedrag komen immers de verhoudingen oppositie-coalitie naar voren. - Door andere leden wordt gewezen op het democratisch recht dat iedereen heeft om te speken in de raad. - Wel zouden interrupties ingeperkt kunnen worden, bijvoorbeeld door deze onderdeel uit te laten maken van de totale spreektijd. Daar is echter niet iedereen het met eens. Er wordt op gewezen dat juist door interrupties te stellen een antwoord van het college afgedwongen kan worden. Het college heeft al veel ruimte om hun standpunt te formuleren, dat zou ook korter kunnen. - Het college moet zich beperken tot het beantwoorden van vragen en niet met een uitgebreide introductie van het voorstel komen. - Anderen wijzen op de optie om spreektijd zelf te kunnen indelen, bijvoorbeeld door het toekennen van spreektijd voor de hele vergadering. Interrupties tellen daarbij dan mee. - Meer in het algemeen wordt aangegeven dat raadsleden door middel van trainingen goed op de hoogte moeten worden gebracht van wat een interruptie is en voorzitters deze ook kort houden. In de training voor de nieuwe raad dient daar aandacht aan te worden gegeven. - Externe voorzitters zouden overwogen kunnen worden. - Ook zou het format voor het raadvoorstel compacter kunnen, bijvoorbeeld maximaal 4 a4.

	Resumerend: Gezien de verschillen in mening in de werkgroep wordt het volgende afgesproken: - Er worden verschillende modellen van spreektijdregelingen voorgelegd die bij de overheid worden gebruikt; - Er wordt gekeken naar de regels die omtrent interrupties worden gesteld. - In de training van de raadsleden en voorzitters van de Ronde aandacht besteden aan gedrag in de raad bijvoorbeeld ten aanzien van interrupties. - Aandacht vragen voor een kort raadsvoorstel. - Het college minder de gelegenheid geven langere introducties van het onderwerp te geven maar meer aandacht geven aan beantwoorden van vragen.
Tweede bespreking op 18-11	- Verzoek aan Nicolle om naar aanleiding van de toegezonden informatie over de spreektijden het volgende aan de werkgroep voor te leggen: - Voorbeelden van spreektijdregelingen, waarbij er sprake is van een basisspreektijd en een aanvulling, of een spreektijd die zelf verdeeld kan worden over de agendapunten. - Een interruptieregeling uitwerken. - Een regeling voor spreektijd college uitwerken. Bv. Totale spreektijd die zelf verdeeld wordt.
Derde bespreking op 9 december	- Er bestaat geen overeenstemming in de werkgroep over het wel of niet toepassen van spreektijden op grond van fractiegrootte - RAC kent per agendapunt spreektijden toe. - Moties kunnen alleen ingediend worden als de Ronde heeft geadviseerd dat het voorstel besproken moet worden in de raad. - Er moet meer debat worden gevoerd in de Rondes, dan kan bespreking in de raad beperkter zijn. - Per fractie maximaal aantal interrupties vastleggen.
Vierde bespreking op 20 december	- Binnen de werkgroep is een deel voorstander van gewogen spreektijd, bestaande uit een basisspreektijd en een tijd per fractielid. - Andere leden willen een maximale spreektijd voor een hele vergadering vastleggen, derhalve niet per agendapunt. Fracties kunnen dan zelf aangeven hoeveel tijd ze willen besteden aan een agendapunt. Hier zou mee geoefend kunnen worden. De RAC bepaalt dan de spreektijd voor de hele vergadering.

Onderwerp	**Aangeven of iets een bespreekstuk of hamerstuk is/ wanneer wordt een voorstel besproken in de raad? (is besproken)**
Bepaling in RvO	*Art. 26 Afronding* *1. Voor het verstrijken van de geraamde tijd voor het onderwerp raadpleegt de voorzitter de leden en concludeert hij of het onderwerp voldoende is behandeld of dat het nogmaals geagendeerd moet worden.* *2. Hij meldt de conclusie van de vergadering aan de raadsagendacommissie.*
Inbreng Merici	- Op de stelling dat de aanwezige vertegenwoordiger van een fractie in de Ronde ter plaatse moet kunnen aangeven hoe om te gaan met de behandeling van het betreffende voorstel in de raad wordt aangegeven dat dit voor burgerleden soms erg moeilijk is omdat ze vaak nog onzeker zijn. - Als er nog stukken nagezonden worden naar aanleiding van toezeggingen deze eerst afwachten voordat aangegeven wordt dat het voorstel een hamerstuk is. - Gevraagd wordt naar meer flexibiliteit op dit gebied. - De ronde moet een duidelijk advies afgeven, een hamerstuk of een bespreekstuk. Bij een hamerstuk dat dan ook aanhouden en alleen een stemverklaring geven. Bij een bespreekstuk duidelijk aangeven wat er besproken moet worden. Niet akkoord gaan met de argumentatie dat iets eerst nog in de fractie besproken moet worden.
Overwegingen	- het is niet voor alle deelnemers aan een Ronde eenvoudig om aan het einde van de Rondebehandeling aan te geven of een voorstel een hamerstuk of een bespreekstuk is of terug moet komen voor bespreking in de Ronde. Met name als er toezeggingen zijn gedaan door het college om nog stukken na te zenden ter beantwoording van de vragen uit de Ronde. Afgesproken is wel dat aan het einde van de Rondebehandeling duidelijk wordt aangegeven door de fracties, als bespreking wenselijk is, wat er dan nog besproken moet worden. De Rondebespreking moet immers niet overgedaan worden in de raad. - Indien door de woordvoerder van een fractie gefundeerd aangegeven kan worden waarom er nog geen advies kan worden gegeven en wat de punten zijn waarover de woordvoerder nog overleg wil met de fractieleden zou de Ronde met dit advies afgesloten kunnen worden. Het is echter voor de overige fracties en de Raadsagendacommissie van belang om tijdig een advies te krijgen van de fracties aan de raad. Daarvoor zou dan een uiterste reactiedatum kunnen worden afgesproken. Een mogelijke datum zou zijn de dinsdag na de Ronde.
Inbreng werkgroep en acties	- In de Ronde dienen aan de orde te komen: De inbreng van belanghebbenden en inwoners, de aanvullende vragen van raad- en burgerleden (technische vragen worden zoveel mogelijk vooraf gesteld) en de uitvoeringskwesties. Daarnaast het af geven van een standpunt over het voorstel. - Bij ‘kleinere’ dossiers kan volstaan worden met een politieke discussie in de ronde, waarna de conclusie moet worden getrokken of het stuk behandelrijp is voor de raad of nog eens in de ronde

	moet worden gebracht. Bij grotere dossiers is de raad de aangewezen plek om de einddiscussie te voeren. (denk bijvoorbeeld aan de P&C stukken en de grote dossiers zoals Midden gebied Grevenbicht-Obbicht, windpark Holtum Noord enz.) - Na de Ronde vraagt de voorzitter of het voorstel voldoende besproken is. Dit is het moment waarop de fracties kunnen aangeven of het voorstel een hamerstuk is, een bespreekstuk of dat zij het voorstel nog eens opnieuw willen bespreken in de Ronde op basis van wat zij in de Ronde hebben gehoord (bv door de antwoorden van de portefeuillehouder, nieuwe informatie of inbreng van andere fracties). - Als er geen verschillende politieke meningen zijn, dan wordt een voorstel een hamerstuk. Zijn die er wel, dan is de raad de plaats om die te bespreken. - Uitstel van advisering in de Ronde dient wel beargumenteert te worden zodat ook andere fracties op de hoogte zijn. - Er is een deadline waarop fracties uiterlijk kunnen aangeven of een voorstel besproken moet worden en wat daarbij de argumentatie is. De deadline ligt op de dinsdag na de Ronde. Dan is er voldoende tijd voor de Raadsagendacommissie om hiermee rekening te houden. - In de raad kunnen fundamentele discussies en politieke inzichten aan de orde te komen. Daarnaast komen dan het politieke debat op hoofdlijnen als er sprake is van verschillen in opvattingen, de moties en de amendementen. - De raad is geen plaats om nog (aanvullende) vragen aan de wethouder te stellen. - Indien maar één partij een bijdrage in de raad wil geven gebeurt dit via een stemverklaring van 1 minuut.

Onderwerp	Invulling raadsavond **(is besproken)**
Bepaling in RvO	*Artikel 14 Bijeenkomsten* *1. De bijeenkomsten van de raad vinden in de regel op een donderdag plaats volgens een door de Raadsagendacommissie, gehoord het fractievoorzittersoverleg, opgesteld vergaderrooster.* *2. a. De Ronde vindt plaats van 19.00 uur tot uiterlijk 23.00 uur.* *b. De raadsvergadering vindt plaats van 18.30 uur tot uiterlijk 23.00 uur.* *c. Het vragenhalfuurtje vindt plaats voor een Ronde van 18.30 tot 19.00 uur.* *d. Het Plein vindt plaats voor een Ronde van 18.30 tot 19.00 uur.* *e.Informatiebijeenkomsten, werkbezoeken, raadsconferenties en overleg met burgers vinden doorgaans plaats op een donderdag waarop geen Ronde of raadsvergadering is. Het aanvangstijdstip is in de regel 18.30 uur tot uiterlijk 23.00 uur.* *3. Indien de raadsagendacommissie afwijkt van deze tijdstippen wordt daarvan melding gemaakt in het dagbericht.*
Inbreng Merici/bespreki FvO	- Er is te snel is afgestapt van het nieuwe vergadersysteem; - Het proces van vergaderen moet bewaakt worden, dus een regelmatige evaluatie is van belang; - De raadsagendacommissie zit strakker in zijn rol. Dat is afgesproken met het college en de secretaris. De raad of de Ronde bepaalt echter uiteindelijk zijn eigen agenda, dat wordt ook altijd voorgelegd aan het begin van de vergadering. - Bij agendering Ronde geen grote gaten laten vallen. Als een stuk eerder is afgehandeld dan doorgaan met het volgende stuk als de woordvoerders aanwezig zijn. - Het nieuwe vergaderstelsel is zeker niet op alle fronten een verbetering; beter zou het zijn om de Rondes door te laten lopen en niet onder te verdelen in blokken. Alle insprekers ook aan het begin van de vergadering, anders moeten ze te lang wachten. - Zie tevens notitie FvO d.d. 10-02-2021
Overwegingen	De invulling van de raadsavond is soms moeilijk omdat er tegen tijdsgrenzen aangelopen wordt. Vanwege de vele vragen om werkgroepen is het moeilijk om nog alles binnen de tijd te plannen. Themabijeenkomsten, Rondes en raad kunnen wel binnen de daarvoor gestelde tijd worden gepland. In de nieuwe raadskalender, die ter bespreking voorligt bij de Raadsagendacommissie, is meer tijd ingeruimd voor werkgroepen waardoor het probleem naar verwachting minder wordt. Het eerste waar een kwaliteitsslag in gemaakt dient te worden is de planning van het college. De planning is zeer dynamisch waardoor er pieken ontstaan voor het zomerreces en voor de raadsavond. Een betere en evenwichtige planning leidt tot meer rust in de vergadermomenten van de raad. Een tweede overweging dient evenwel te zijn of het aantal werkgroepen dat nu is ingesteld wel zinvol is. Kan de voorbereiding en de discussie die in de werkgroepen plaatsvindt ook in de Rondes plaatsvinden? Ook het aantal themabijeenkomsten dat plaatsvindt is groot. Zouden ook deze een plek kunnen krijgen binnen de Rondes? De Rondes zouden meer themagericht kunnen zijn. Bijvoorbeeld: Bestuur, Financiën en

	Economische zaken, Ruimtelijke zaken, Maatschappelijke en sociale zaken. Afhankelijk van de raads- en Rondevoorstellen die worden aangeboden kan dan een “themagerichte Ronde” ingepland worden op de vastgestelde raadsavond. Werkgroepen en themabijeenkomsten die passen binnen dit thema zouden ook in deze Ronde gepland kunnen worden. Daarmee wordt de deskundigheid en de samenhang van onderwerpen binnen een Ronde bevorderd. Een derde overweging is dat in het initiële RvO de raadsavond eerder begon en ook voorzag in een gezamenlijk eten. Indien de raadsavond start om 16.00 uur en er een gezamenlijk eten wordt verzorgd dan is daarmee voldoende tijd om alles goed in te kunnen plannen. Daarnaast wordt er op die manier ook tegemoet gekomen aan de wens om elkaar als raadsleden meer informeel te treffen. Tevens zou daarmee een mogelijkheid bestaan om ook een “spreekuur” voor de fracties te geven. M.a.w. burgers zouden dan een gesprek met een fractie kunnen aanvragen. Als er geen vol programma is kan de avond later gestart worden. De Raadsagendacommissie kan de planning van de avond vaststellen. Een vierde overweging is dat als er een planningsprobleem is, dit kan worden opgelost als werkgroepen en andere bijeenkomsten in drie parallelle sessies worden ingepland. Dit gebeurt nu sporadisch. Elke fractie heeft immers de mogelijkheid om twee burgerleden te benoemen zodat er in principe, mocht dit nodig zijn, drie parallelle sessies kunnen worden gepland. Als vijfde overweging; er wordt op dit moment sterk ingezet om themasessies zoveel mogelijk digitaal te houden of een filmpje te beschikking te stellen. Als het mogelijk is om de themasessies op te nemen en later te bekijken geeft dit ook wat ruimte geeft op de raadsavond. Tenslotte; bij de introductie van het nieuwe vergadermodel was een wekelijkse hamerraad voorzien. In 2018 (Raad 20-12-18) is deze hamerraad vervallen. De hamerraad bracht mee dat alle raadsleden en de raadvoorzitter aanwezig moesten zijn. Dit was een te grote belasting. Daarnaast was het tempo te hoog doordat direct na de raadsvergadering weer nieuwe stukken moesten worden voorbereid. Raadsleden konden dit niet goed bijbenen. <u>Huidige invulling van de raadsavond:</u> 17.00-18.30 uur werkgroepen 18.30-19.00 uur Plein 19.00-23.00 uur Rondes (max. 3 parallelle Rondes) <u>Mogelijke invulling van de raadsavond:</u> 16.00-17.30 uur start Themagerichte Ronde inclusief werkgroepen en themabijeenkomsten (indien deze niet digitaal mogelijk zijn) 17.30-18.30 uur Pauze en gezamenlijk eten 18.30-19.00 uur Plein / eventueel spreekuur burgers 19.00-23.00 uur Themagerichte Rondes (max. 3 parallelle Rondes) <u>Vragen die in de werkgroep aan de orde besproken zouden kunnen worden:</u> - Willen we themagerichte Rondes? - Is het wenselijk om de werkgroepen in themagerichte Rondes onder te brengen?

	- Is het wenselijk om de themasessies in themagerichte Rondes onder te brengen? - Willen we Rondes waarin de onderwerpen achtereenvolgens behandeld worden, dus zonder tijdsblokken strikt aan te houden? - Is het wenselijk om weer een hamerraad in te voeren? - Is het wenselijk om samen een “eetmoment” af te spreken bij langere raadsavonden?
Aanpassing RvO	Voorstellen kunnen leiden tot een aanpassing van het RvO.
Inbreng werkgroep	- Het college moet evenwichtiger plannen, voorkomen moet worden dat er een piek voor het zomer- en decemberreces ontstaat. De RAC moet daarin zijn positie pakken en kan bijsturen en voorstellen doorschuiven om een meer evenwichtige planning te krijgen. - De themagerichte Rondes zijn een goed idee. Werkgroepen en themagerichte bijeenkomsten kunnen daarin ondergebracht worden. Hiermee zou vanaf de nieuwe raadscyclus gestart kunnen worden. Gelet op de tijd is het goed om niet en een themasessie en een werkgroep in te plannen in een themagerichte Ronde. De RAC moet bekijken wat mogelijk is aangezien de voorkeur is om niet eerder dan 17.00 uur te starten. In incidentele gevallen kan dit ook om 16.00 uur. - Raadsleden moeten zich ervan bewust zijn dat het raadslidmaatschap veel tijd kost. Dat betekent dat raadsleden beschikbaar moeten zijn op de donderdag vanaf 17.00 uur. - Drie parallelle sessies zijn akkoord, iedere fractie kan immers 2 burgerleden benoemen. - Er moet aandacht blijven voor de mogelijkheid om op locatie te vergaderen als het thema dat vraagt. - De voorkeur is om informatiebijeenkomsten zoveel mogelijk digitaal te houden. Het is ook goed als een informatiefilmpje voor de Rondes waarin het betreffende onderwerp aan de orde komt wordt aangeboden. Zo is de voorbereiding op de Ronde ook beter. - Goed uitdragen dat technische vragen voorafgaande aan de Ronde moeten worden gesteld. Deze moeten niet in de Ronde worden gesteld. - De hamerraad invoeren zoals deze bij aanvang van het nieuwe vergaderstelsel was ingericht heeft geen voorkeur. Dit was te belastend in de vergaderfrequentie. Als het mogelijk is, ook in toekomstige wetgeving, dan is een digitale hamerraad wel wenselijk.

Onderwerp	Bestuurscultuur (informele bijeenkomsten)
Bepaling in RvO	
Inbreng Merici	- Het is fijn als raadsleden elkaar persoonlijk wat beter leren kennen. Er is nu meer afstand tussen de raadsleden. Er is te veel wrevel onderling, dat is onprettig. - Informeel bijeenkomen is belangrijk om de onderlinge band te versterken. - Het is fijn als raadsleden elkaar persoonlijk wat beter leren kennen. Er is nu meer afstand tussen de raadsleden. Er is te veel wrevel onderling, dat is onprettig. - Informeel bijeenkomen is belangrijk om de onderlinge band te versterken. - Onderkend wordt door het merendeel van de deelnemers dat als je elkaar beter kent, je elkaar ook meer respecteert en hierdoor de samenwerking wordt verbeterd.
Overwegingen	- Raadsleden geven aan behoefte te hebben aan informele bijeenkomsten. Aangegeven wordt dat als men elkaar beter kent er ook meer begrip en respect is voor elkaar. In de Corona-periode zijn de informele contacten natuurlijk nog verder onder druk komen te staan. - Zodra dit weer mogelijk is wordt de “borrel” na de raadsvergadering weer ingevoerd. - Daarnaast is er nu één jaarlijks “groot” werkbezoek voor de raad naar een andere gemeente/stad. Overwogen zou kunnen worden om in het voor- en najaar een werkbezoek te houden. Uiteraard hangen hier wel kosten aan vast. Er zou ook voor gekozen kunnen worden om één groot werkbezoek te houden en daarnaast een kleiner werkbezoek waar iedereen eventueel zelf naartoe kan rijden. - Indien er meer wordt gedaan aan scholing, dit is een voorstel van de werkgroep Verkiezingen, dan zijn er ook weer meer contactmomenten.
Aanpassing RvO	De voorstellen vergen geen aanpassing van het RvO.
Inbreng werkgroep	De werkgroep sluit zich aan bij de overwegingen. Elkaar frequenter, ook informeel, ontmoeten is van belang voor de sfeer. De borrel na de raadsvergadering is belangrijk. Het volgen van scholing moet ook een verplichting zijn voor zittende raadsleden, niet alleen voor de nieuwe raadsleden. Twee grotere werkbezoeken jaarlijks en eventueel ook werkbezoeken waarbij in gesprek wordt gegaan met de bewoners zijn van belang. Overwogen kan worden om een eigen bijdrage van de raadsleden te vragen bij een raadsuitje.

Onderwerp	Moties vreemd
Bepaling in RvO	*Artikel 42 moties* 1. *Een raadslid kan ter vergadering een motie over een geagendeerd onderwerp of voorstel indienen.* 2. *Deze motie moet om in behandeling genomen te worden schriftelijk bij de voorzitter worden ingediend, tenzij de voorzitter oordeelt dat mondelinge indiening volstaat.* 3. *De behandeling van deze motie vindt tegelijk plaats met de beraadslaging over dat onderwerp of voorstel.* 4. *Een motie over een niet-geagendeerd onderwerp of voorstel wordt minimaal één werkdag voor aanvang van de vergadering van de raadsagendacommissie schriftelijk ingediend bij deze commissie. Deze motie wordt gepubliceerd bij de vergaderstukken van de raad na de overige agendapunten.* 5. *Als na deze termijn een motie over een niet-geagendeerd onderwerp of voorstel wordt ingediend, dan wordt deze slechts behandeld indien hij, naar het oordeel van de raad, op advies van de raadsagendacommissie, zowel actueel als urgent is.*
Inbreng Merici	
Overwegingen	- Met de motie vreemd zoals deze nu in het RvO is opgenomen is er te weinig afweging mogelijk of een motie vreemd wel het meest geschikte middel is om een onderwerp bespreekbaar te maken. - Er is geen enkele belemmering om moties vreemd nu aan de raadsagenda toe te voegen. - De motie vreemd zou alleen aan de agenda toegevoegd moeten kunnen worden als er sprake is van een spoedeisende, actuele kwestie, die niet kan worden uitgesteld tot behandeling in Ronde; en er geen ander middel is om het onderwerp van de motie aan de orde te stellen.
Aanpassing RvO	Het RvO moet op dit punt aangepast worden.
Inbreng werkgroep	De werkgroep sluit zich aan bij de overwegingen en verzoekt het RvO op dit punt te wijzigen.